

Розвиток менеджменту в сучасній Україні: першочергові виклики

Тарас Данько

*к.е.н, доцент, професор кафедри менеджменту,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна,
e-mail: tarasdanko2010@gmail.com,
ORCID: 0000-0003-1308-826X*

Менеджмент і як сфера професійної діяльності, і, відповідно, як прикладна наукова дисципліна, яка обслуговує цю професійну діяльність, перебуває в постійному розвитку, спричиненому глобальними соціально-економічними змінами. Прикладний характер науки про менеджмент, зорієнтованої на практичні потреби економіки та суспільства, підкреслюють багато дослідників [1–6]. Безсумнівним є значний позитивний зв'язок між станом розвитку знань про менеджмент в тій чи іншій країні та її економічними результатами та досягненнями.

Створення та розповсюдження знань про менеджмент є продуктом діяльності науково-освітньої спільноти в цій галузі, яка має риси екосистеми [7]. Таким чином, з точки зору економічного розвитку будь-якої країни важливого значення набувають здатності її національної науково-освітньої спільноти в галузі менеджменту відповідати потребам та вимогам її соціально-економічного розвитку та адаптуватися до змін навколишнього світу.

Саме тому актуального значення набуває діагностика першочергових викликів для цієї спільноти в Україні в умовах прискорення глобальних змін, які ми спостерігаємо в сучасному світі. Основою для таких викликів є фундаментальні протиріччя та пов'язані з ними напруженості, що є наслідком ключових глобальних змін, до котрих належать глобальна кліматична криза, четверта промислова революція та посилення світової геополітичної нестабільності, одним проявів якої є російська агресія проти України.

Причинно-наслідковий аналіз впливу глобальних змін на стан вітчизняної науково-освітньої спільноти в галузі менеджменту дозволяє виділити такі виклики:

- Україна постає в якості активного геополітичного гравця; це, зокрема, значно посилює потребу в сучасних знаннях з різних сфер менеджменту, серед яких, наприклад, є стратегічний менеджмент, організаційний розвиток та інституціоналізм;
- європейська інтеграція України; це з одного боку спричиняє зняття бар'єрів для надання зарубіжних науково-освітніх продуктів та рішень вітчизняним споживачам, а з іншого боку відкриває можливості для долучення вітчизняних фахівців до рівноправної участі в загальноєвропейських науково-освітніх проектах;
- інтернаціоналізація українських компаній та інституцій; як наслідок, зростає вітчизняний попит на менеджерські здатності світового рівня, який в той

же час супроводжується поглибленням розриву з пропозицією вітчизняної науково-освітянської спільноти не лише на рівні корпоративного навчання та консалтингу, але й магістерських програм;

- посилення дизрупцій глобального бізнес-середовища, спричинених, зокрема, четвертою промисловою революцією; зростає глобальний попит на управлінські здатності нового покоління;

- бурхливий розвиток нових ідей та концепцій в теорії менеджменту в світі, як реакція на дизрупцію глобального бізнес-середовища; це вимагає прискореної інтеграції вітчизняної науково-освітянської спільноти в глобальний дискурс;

- трансформація вищої освіти в світі та в Україні; цей процес ставить вітчизняні заклади вищої освіти та академічну спільноту перед необхідністю проявляти лідерство, відповідальність та зрілість в умовах стратегічної невизначеності та потреб подолання наслідків російської агресії.

Вказані виклики є надзвичайно болісними для вітчизняної науково-освітянської спільноти в галузі менеджменту, що є основним підтвердженням їхньої значущості та релевантності. Значного інтересу набувають більш детальне вивчення характеру цих впливів та дослідження шляхів адаптації до них української екосистеми наукового менеджменту.

Ключові слова: менеджмент; професійна діяльність; науково-освітянська спільнота; екосистема; науковий менеджмент.

Список використаних джерел

1. Engwall, L., Zamagni, V. *Management education in historical perspective: Manchester University Press*, 1998.
2. Walsh, J. P., Weber, K., Margolis, J. D. *Social Issues and Management: Our Lost Cause Found. Journal of Management*. 2003. Vol. 29, № 6. P. 859–881.
3. Van de Ven, A. H., Johnson, P. E. *Knowledge for theory and practice. Academy of management review*. 2006. Vol. 31, № 4. P. 802–821.
4. Pfeffer, J. *A modest proposal: How we might change the process and product of managerial research. Academy of Management journal*. 2007. Vol. 50, № 6. P. 1334–1345.
5. Peng, M. W., Dess, G. G. *In the spirit of scholarship. Academy of Management Learning & Education*. 2010. Vol. 9, № 2. P. 282–298.
6. Данько, Т. В. *Еволюція наукових засад міжнародного бізнесу. Проблеми економіки*. 2019. № 3 (41). с. 109–115.
7. Baruch, Y. *Careers in academe: the academic labour market as an eco-system. Career Development International*. 2013. Vol. 18, № 2. P. 196–210.